

KRATT

KLASSIKALISE MUUSIKA PIDU

Augusti viimasel nädalal peeti Tallinnas klassikalise muusika festivali KRATT, mis ühendab klassikalise muusikaga tegelevaid noori. Hea Laps käis vaatamas ja kuulamas.

Tallinna vanalinnas Okasroosikese lossi sopilistes ruumides kõlavad nii kaunid muusikahelid, et kui Okasroosike siin päriselt saja-aastast und magaks, siis ärkaks ta kindla peale üles ja leiaks eest maja mööda rändavad pillikastidega lapsed, elevel õpetajad ja muusikahelide taustaks akna taga soliseva vihma.

„Mõte aidata motiveerida kooliealisi muusikat õppivaid noori oli juba ammu,” ütleb Krati festivalile aluse pannud **Siiri Siimer**. „Et aidata just neid, kes õpivad eri muusikakoolides ja tunnevad end jõudu ja igapäevast panustamist nõudvas pilliharjutamises veidi üksi.”

Iiris Liira, Olivia Liselle Tähismaa ja Linda Liis Kannukene.?

Pilliharjutaja vajab meelekindlust ja vahel kipub motivatsioon kaduma. Seetõttu on kohtumine omaealiste noortega klassikalise muusika festivalil rohkem kui innustav sündmus. „Seda tean ma mitte ainult omast käest, vaid seda räägivad ka paljud praegusaja noored,” lisab Siiri.

VALMIS KATSETAMA

Piilume kõigepealt sisse impro töötoa ukse vahelt. Viuliõpetaja **Liis Lutsoja** sätib parasjagu ruumi valmis, järjest tulevad sisse tšello ja viuliga noored. „Mina tutvustan lastele improvisatsiooni, mängime

kõrva järgi. See on teistmoodi, kui nad on harjunud, orkestris mängitakse ju noodist.” Liis kiidab lapsi, ta teab, et alguses võib improviseerimine lausa ehmatav tunduda. „Mäletan enda lapsepõlvest, et mind see väga hirmutas, ja ma läksin lukku. Üritan leida teist väljendusviisi, et impro ei oleks hirmutav. See on tegelikult ju hästi lihtne. Väikeste sammudega alustame ja liigume edasi. Peaasi et oleks tore ja lõbus, positiivne rõõmus lähenemine.”

Kolm viiulitüdrukut näitavad ülestõstetud pöidlaid. „Siin on tore!” teatavad **Iiris Liira, Olivia Liselle Tähismaa** ja **Linda Liis Kannukene**. Selgub, et improviseerimine ei olnud hull, küll aga midagi sellist, mida nad varem polnud proovinud. „Krati laager on väga mõnus koht. Pauside ajal saab lihtsalt olla, sõpradega nalja teha.” Kiidetakse ka toetavaid õpetajaid. „Kammerorkestris võttis meie kontsertmeister esimese viuli kokku ja vaatasime kõik kohad koos üle, et meil oleks mugav.” Tüdrukud ütlevad, et tööd tuleb palju teha. „Aga selleks me siin olemegi!” kinnitavad nad.

KOOS ON TORE!

„Koosmängimise rõõm on väga suur põhjus, miks orkestrilaagrit korraldada,” ütleb klavessiiniõpetaja **Ene Nael**. „Iseenesest on pilli õppimine väga üksildane tegevus. Õpetajaga oled päevast päeva klassiruumis kahekesi, aga siin saab kõike teha koos.

KOLM ÄGEDAT ASJA KRATI FESTIVALIL

Brigitta:

- ✿ Esinemine kontserdil, pidulik tunne ja väike põnevus.
- ✿ Koos orkestris mängimine, sest see kõlab uhkemalt kui ainult üksi mängides.
- ✿ Impro õpituba, sest seal sai omaloomingut teha.

Agu-Ergav:

- ✿ Meeldis Impro õpituba, sest seal sai improviseerida.
- ✿ Leidsin uue sõbra, kellega saab nüüd netis mängida.
- ✿ Lood, mida orkestriga mängisime, olid väga head.

FESTIVAL

Mis on esimese hooga muidugi väga raske, midagi ei saa aru, dirigent on ees, kõigil on oma üleelamised. Aga kui välja tuleb, on edulamus väga suur.”

Ka Ene kinnitab, et tööta ei pääse. „Tulemus ei tule sõrmenipsust. Pead üht tegevust tegema kümme korda. Kõrv, silm, käed, mitmed meeled on koos, on raske end suunata. Aga muusikaga tegelemine on ka kõige parem parema ja vasaku ajupoolkera ühendaja!” Kratis on tegevused nutikalt jaotatud, lood on lastele jõukohased ja juba esimesel õhtul hakkavad nad nägema tulemust. „Festival motiveerib tegelema,” kinnitab Ene. „Väike rutiin tuleb alati, aga siin tehakse midagi koos, siis tuleb vaheaeg, saab suhelda, siis jälle koos musitseerida.”

KRATI FESTIVAL

- ✿ Toimus teist aastat järjest Tallinnas.
- ✿ Sel aastal oli kolm orkestrit vastavalt esinejate vanusele:
  - Väike orkester – juhendaja Elo Tepp,
  - Kammerorkester – dirigent Andres Kaljuste,
  - Sümfooniaorkester – dirigent Olari Elts.
- ✿ Õpitoad
  - Impro – juhendajad Liis Lutsoja, Meelis Vind.
  - Teater – juhendaja Kristjan Üksküla.
  - Vanamuusika – juhendajad Peeter Klaas, Ene Nael.
  - „Kuidas kuulata klassikat” – avatud õpituba kõigile huvilistele, juhendajad Doris Kareva, Anu Lamp, Toomas Siitan, Pärt Uusberg, Peeter Vähi.
- ✿ Kontserdid toimusid Katariina kirikus ja Estonia kontserdisaalis.
  - Sümfooniakontsert Estonias (vt eespool).
  - Kammerorkestri kontsert Katariina kirikus, dirigent Andres Kaljuste. Kavas Prokofjevi „Petja ja hunt” ja Pachelbeli „Canon et Cigue”.
  - Õpitubade ja Väikese orkestri kontsert Katariina kirikus.
- ✿ Festivalil osales 150 noor muusikut Eestist, Lätist, Soomest ja Prantsusmaalt.

SÜMFOONIAORKESTRI KONTSERT

Krati festivali lõpetas sümfooniaorkestri kontsert Estonia kontserdisaalis. Avaloo, Eduard Tubina „Maksamereliste tantsu” ajal saabusid lavale esmalt löök- ja puhkpillimängijad, järgnesid ülejäänud sümfooniaorkestri pillirühmad. Kõige viimasena tuli tantsiskleval sammul lavale dirigent Olari Elts. „Maksamereliste tants” on osa Eduard Tubina 1962. aastal kirjutatud südist, mille ta lõi oma balleti „Kratt” muusika põhjal.

Jäi mulje, et kontserti esimese poole muusikateoste valikut iseloomustaski tantsulisus. Järgmisena tuli ettekandele Henryk Wieniawski polonees D-duur (op 4). Poola tempokast rahvatantsust inspireeritud palu kirjutab viiulivirtuoos Wieniawski palju ja olevat selle teose visandanud juba 13-aastaselt.

Sel kontserdil soleeris viiulivirtuoos, 11-aastane Anna Katarina Tralla,

kelle jaoks oli see juba viies kord suure orkestriga esineda.

Esimese poole lõpetas Frédéric Chopini krakovjakk (op 14) üldsusele klassikatähena tuntuks saanud Tähe-Lee Liivi soleerimisel. Pärast ülimalt energilisi „Maksamereliste tantsu” ja polonees D-duuri mõjus Chopini krakovjakk maheda ning veidi unenäolisena.

Kontserti teise poole täitis Antonin Dvořáki 9. sümfoonia ehk „Uue maailma sümfoonia”, mille helilooja kirjutas Ameerika konservatooriumis töötades. Heroiliselt mõjuv teos kõlas noorte mängijate esituses äärmiselt elurõõmsalt. Saal oli rahvast üsna täis. Publikuks polnud mitte ainult lapsed ja noored – saalis viibis silmatorkavalt palju pilliõpetajaid. Tõenäoliselt oli tegemist ühe nõudlikuma publikuga, keda võib ette kujutada. Lõpuvatsioonid kinnitasid kontserti kordaminekut. Nii et võib vaid korrata Siiri Siimeri sõnu: „Mul on nii hea meel, et te nii hästi mängite!”

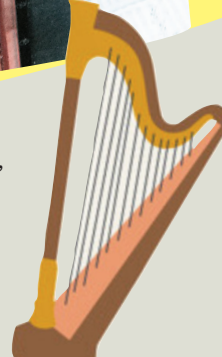

NAGU FILMIS

Orkestriproovis kõlab vilumatule kõrvale kõik juba nagu päris. Ent lapsed näivad üsna mõtlikud ja õpetaja nõudlik. Pole ka imestada, päev läbi on harjutatud ja pingutatud. Siis tehakse aga jälle paus ning saab end pirukate-mahlaga kosutada. Tšello-mängijad **Brigitta Osman** ja **Agu-Ergav Laasi** Tallinna muusikakeskkoolist leiavad mahti natuke muljetada. „Kui oled näinud orkestrifilme, siis siin on selline tunne, et oled nagu sellises filmis,” ütleb Agu-Ergav. Koos mängimisel on omad head ja vead, seda kinnitavad mõlemad. „Paha tunne on, kui sassi läheb, aga samas ei ole välja kuulda, kui sassi läheb, kui on palju tšellosid.”

„Alguses oli mul orkestris tunne, et mind jäetakse maha. Et ma pean kogu aeg vaatama, kus kõik on,” selgitab Brigitta. „Täna on juba kindlam tunne.” Mõlemad kinnitavad, et kui muusikapala meeldib, on palju parem mängida. Kuidas noored tšellomängu leidsid? „Kui olin kuuene, viis ema mind kontserdile ja ma vaatasin, oo, see on lahe!” räägib Brigitta. Agu-Ergavi ema on ka tšellist, nii oli pill poisile juba varakult tuttav. „Aga kui mulle poleks see pill meeldinud, poleks ma kindlasti siia maani jõudnud. Kooli

sisse saamine nõudis samuti erioskusi,” ütleb pois.

Ja juba saabki paus läbi ning algab selle päeva viimane proov. Kahe päeva pärast on suur sümfooniaorkestri kontsert Estonia kontserdisaalis.